

ETOP EMI ENODE ESOK MME OKO-UKPON
Ŋwed Mbon Rome 9:1-3; 10:1-21; 11:1-36.
OYOHQ UKPEP-ŊKPQ 387
Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Ke mfɔn ke ema enyaña mbufo oto kembuotidem: erinyaña emi inyuñ itoho mbufo; edi Abasi ɔnɔnɔ” (Ŋwed Mbon Ephesus 2:8).

Ima Emi Paul Enyenede Ono Mme Jew

Paul, owo-mbet ama ama mme Jew. Mmɔ ekedi mbon obio esie. Enye okoyom mmɔ ema Jesus nte enye akamade. Ima Abasi ke esit esie akanam enye ama mbon efen ye ata ntɔtuñɔ ima emi ekesinde enye oyom mmɔ efen ebɔ erinyaña.

Mme Jew ekedi mmɔ emi ekesinde ifik ke edu-ukpono. Mmɔ ekedɔho ete ke Abraham edi ete mmimɔ; emi ekedide akpanikɔ ke ñkañ obukidem. Kpukpru mme Jew ekemana eto ke owo kiet emi, oro edi Abraham. Mmɔ emi ekedi mbon emi Abasi okokotde mme Ndimek Ikɔt Esie. Ke ini ubon Abraham ekekponde Egypt, mmɔ ekedi ñkpɔ ete million owo ita; ndien Abasi ama ɔdɔhɔ mmɔ ke ini oro: “Koro afo edide edisana mbio Jehovah Abasi fo, Jehovah ama onyuñ emek fi ete edi ata ikɔt esiemɔ, akan kpukpru mme idut emi edude ke iso isɔñ” (Deuteronomy 14:2). Nso utibe inyene!

Ediwak emana ema edu ke ini Jesus ekedide ke ererimbot. Okposuk edi nte mbon Babylon ekemumde mmɔ nte mbuot-ekoñ, ye mme ndutime efen emi ekedide etiene mmɔ nte idut, mme Jew ekasuk ekaka iso enim idem mmɔ nte idut. Mmo ekasuk eda Abraham nte ete mmɔ enyuñ eka iso ke mme edu ukpono emi Abasi ɔkɔnɔde Moses ke Obot Sinai. Edi mmɔ ikedighe aba edisana idut.

Esin Messiah

Ke ata ediwak isua, mme Jew ema etie ebet Messiah mmɔ. Kpukpru edu-ukpono Abasi mmɔ akanyan ubɔk owut Jesus. Ema enɔ mmɔ mbet nte andikpep mmɔ man ada mmɔ ɔsɔk Christ (Ŋwed Mbon Galatia 3:24). Edi ke ini Enye ekedide, mmɔ ikɔdiɔñɔke Enye. Okoto ke unana edinim ke akpanikɔ mmɔ, mmɔ ema esin Enye enyuñ ewot Enye. Ke ntre ikanyañake mmɔ. Nnyin inyene ndinyene mbuotidem ke Jesus man enyaña nnyin. “Buɔt idem ye Ɔbɔñ Jesus, ndien eyenyaña fi” (Utom Mme Apostle 16:31).

Mfighe Paul

Paul, owo-mbet ama okop mbɔm nte mme Jew mikekemeke ndikabare ndi mme anditiene-Christ. Enye ɔkɔdɔhɔ ke imɔ ikenyene “akwa mfuho emi kpukpru ini” ke esit. Enye ekpekeme ndisana mmɔ nyak, nnyuñ ndɔhɔ nte, “Mmɔ ema enyene ukem ifet emi ami ñkenyenede, ndien esin enye. Oro edidi ndudue mmɔ edieke mmɔ etakde”. Edi enye ikenamke ntre. Enye okosuk aka iso nditua nnyuñ mbɔñ akam ye akwa mfighe mbaña mmɔ oro ekedide mbon idut esie. Enye ama anam kpukpru se enye ekekemedede ndiñwam mmɔ ndinyene erinyaña. Enye ama ɔsɔñɔ ɔdɔhɔ ke imɔ ikpenyime ndidi ñkpɔ isuñi man ekpesuk enyaña mmɔ.

Iduhe ediwak owo emi enyenede utoñwɔrɔ-nda mfighe oro ke abaña mme ukpon. Edi nnyin emi enyañade imenyene akamba iso-utom nditiñ nnɔ mbon efen mbaña Jesus. Onyuñ edieke nnyin iyomde mme ikɔ nnyin otuk owo emi nnyin itiñde inɔ, nnyin inyene ndineñere ntim mbɔñ akam ñko. Spirit Abasi eyetiñ ikɔ ke esit owo emi mibɔhɔ erinyaña edieke ibiomde mfighe emi ke akam. Ndien nnyin inyene ndikpeme kpukpru ini nyom ifet man itiñ inɔ owo ibaña ima Jesus, ñko nte ke enye eyenyaña osio ke kpukpru idiɔk-ñkpɔ.

Edu-ukpono Abasi Mme Jew

Mme Jew ema enam akpanikɔ ke edu-ukpono mmɔ. Mmɔ ekesitre udia ikaba ke urua. Mmɔ ema esikpe ɔyɔhɔ mbak duop. Mmɔ ekesibɔñ anyan akam. Edi esit mmɔ ikenenke. Ndidi “eti” ikemke man ebɔ erinyaña. Mmɔ ikɔbɔñke akam inɔ Jesus ke abaña erifen. Paul ama ɔdɔhɔ ete ke mmɔ eñwana ndinam edinen-ido idem mmɔ ɔsɔñɔ ada”.

Afo omokut mme owo emi enamde ediwak nti ñkpɔ enɔ mbon efen enyuñ ekere ete ke edinam ntre mmɔ eyebe eduk ke Heaven. Edi oro idighe usuñ Abasi. “Ikpe iditebeke baba owo kiet ke iso Esie kabaña erinam utom ibet” (Ŋwed Mbon Rome 3:20).

Ke ini Jesus ekedide, Enye ama anam mbet ɔyɔhɔ emi akanade ete ada mme owo ɔsɔk Christ, “man enam ikpe etebe nnyin ke mbuotidem” (Ŋwed Mbon Galatia 3: 24). “Ke mfɔn ke ema enyaña mbufo oto ke mbuotidem: erinyaña emi inyuñ itoho mbufo; edi Abasi ɔnɔnɔ” (Ŋwed Mbon Ephesus 2: 8). Paul, owo-mbet

ama otim ekpep ñkpọ emi, onyūñ ekeme nditiñ ete, “koro nnyin ibat ite eda mbuotidem enam ikpe etebe owo, erinam utom ibet inyūñ isañake do” (Ñwed Mbon Rome 3: 28).

Mme Jew ema etim esqñq ete ke mmimọ ikpññ ididi mmọ emi enyāñade. Edi owo-mbet oro ama qnọ mmọ mme ukpep-ñkpọ emi ofonde ye nnyin ndikere mbaña ke ini nnyin iñwanade ndida mbon efen nnọ Jesus. Enye ama owut mmọ ete ke erinyaña enyene kpukpru owo. “Owo ekededi eke edisemede okot enyiñ Jehovah eyebqñq” (Ñwed Mbon Rome 10:13). Ukpūhore inyūñ iduhe ke otu Jew ye mme Idut. Ana enyāña nnyin ke ukem usuñ oro. Iduhe owo ndomokiet emi ebotde enim enq nsobo. “Owo ekededi” ekeme ndidi, edi enye enyene ndidi ke mbuotidem. Mmọ emi Abasi okobiomde ikpe ekedi mmọ emi mikenimke ke akpanikọ. “Owo eke qbuqtde idem ye Enye enyene nsinsi uwem; edi owo eke mibuqtke idem ye Eyen idikwe uwem, edi iyaresit Abasi osuk qkqbq enye” (John 3:36).

Usuñ Nte Ebode Erinyaña

Owo-mbet oro ama qdqbq ete: “Edieke afo adade inua fo onyime ete Jesus edi Qbqñ, onyūñ onimde ke akpanikọ ke esit fo ete, Abasi akanam enye eset ke mkpa, eyebqñq: “Koro owo ada esit onim ke akpanikọ enyene edinen ido; onyūñ ada inua onyime enyene erinyaña” (Ñwed Mbon Rome 10:9, 10).

Paul iketiñke ñkpọ ndomo kiet ibaña edinam nti utom, mme edinam utom ibet. Owo enyene ndinim ke esit esie ete ke Jesus edi Christ, onyūñ ayarare mme idiok-ñkpọ esie akabare esit qkpññ mmọ. Ndien edieke enye onimde ke akpanikọ ete ke Jesus efen, enye qmofiok ete ke imọ imemana obufa. “Spirit ke Idem Esie etiene spirit nnyin edi ntiense ete, nnyin idi nditq Abasi” (Ñwed Mbon Rome 8:16). Nnyin ifeheke ndik nditiñ nnọ mme owo ite ke mmọ eyefiok ke ini enyāñade mmọ. Koro nnyin ima ifiok ke ini okotibede qnọ nnyin.

Ufup

Ke kpukpru emana Abasi ama anam ñkpọ ke saña-saña usuñ ye mme Jew, edi ke ini mmọ ekewqñqorere ekpññ Enye ebine ukpono-ndem, Enye ñko qwqñqre qkpññ mmọ. Idahaemi, Paul ama etiñqñq mmọ mme ntiñ-nnim ikọ emi Moses eketiñde, ke ini Abasi qkqdqbq ete, “Nyeda se midige idut nsin mbufo efibe ufup” (Ñwed Mbon Rome 10:19; Deuteronomy 32:21). Isaiah ñko ama ewet mme ikọ Qbqñ: “Mmọ emi mikoyomke Mi ema ekut Mi; Mmayarare idem nnọ mmọ emi mikobupke ibaña Mi” (Ñwed Mbon Rome 10:20).

Nte akanam afo omokut nditowqñ esinde ñkpọ emi mmọ ekpenyenede tutu owo efen ama oyom enye? Mmọ eyesosq eyom ñkpọ oro ñko, ke ido ufup.

Owo-mbet oro ama enyene idorenyin ete ke ndiyak erinyaña nnọ mme Idut, nnyūñ nnam mmọ ebq mme akpakip edidiqñ emi Abasi qñqde, eyenam mme Jew eyom emi ñko. Mme Idut edi mme owo emi Abasi okokotde “se midige idut”, ye “mmọ emi mikoyomke Mi”. Mfin emi mme Idut ke emum idaha edikpono Abasi akpanikọ ekama, ke itie mme Jew. Jesus “ekedi ke ebiet Esiemq mmọ emi edide iman Esiemq idarake Enye. Edi kpukpru owo eke edarade Enye, Enye qnọ mmọ unen ndikabare ndi nditq Abasi, kpa mmọ emi ebuqtde idem ke enyiñ Esie” (John 1:11, 12).

Vine Ye Mme Ñkqk

Paul ama ada se ekutde qnọ ukpep-ñkpọ, ndiwut ebuana emi odude ke ufqt mme Jew ye mme Idut. Jesus edi ata vine. Nte ndimek ikqt Abasi, mme Jew ekedi mme ñkqk. Ke ini mmọ eketutde utqñ ke uyo Abasi, ema ewak mme ñkqk mmọ esio. Ke ini mme Idut eyomde enyāña mmọ, ekpi mmọ efak ke ata Vine. Nnyin, nte mme Idut, idighe eke ata Vine, edi nnyin emi idide mme ñkqk emi ekpidekpi efak, iduri odudu nnyin ito Jesus, Edisana Vine, nnyin ikabare idi mbak idem Vine oro.

Edi nnyin inyeneke ntak ndinam inua. Edieke ekewakde mme Jew esio oto ke unana edinim ke akpanikọ, eyewak nnyin ñko, ke ini nnyin minimke ke akpanikọ. Nnyin idighe se emade ekan. Ukem-ukem mbet ana qnọ kpukpru owo. Nnyin inyene ndinim ikọ Abasi ke akpanikọ nnyūñ ndu uwem nnyin nte enye etemede edieke nnyin iyomde ndiyire ke Vine. “Koro edieke Abasi mikatuaha mme ñkqk emi etode ke eto mbqm, Enye idinyūñ ituaha fi mbqm” (Ñwed Mbon Rome 11:21).

Abasi ekeme nditqñq ntak ntañ mme ñkqk emi ekewakde efep mfak, edieke mmọ edinimde ke akpanikọ. Ini eyedi emi nsuhq mme Jew edinyimede Jesus nte Messiah mmọ enyūñ enyāña mmọ. Odu ediwak ntiñ-nnim ikọ ke Akani Ediom, akpan-akpan ke ñwed Isaiah ye Jeremiah, emi etiñde ebaña ini emi Israel editqñqde ntak edi idut eke spirit. Ekot ini oro Ini Ukara ke Tqsin isua. Mme Jew eyedi mme asuan etop Abasi idaha oro. Zechariah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ ama qdqbq ete, “Ke mme usen oro ke owo duop eke etode ke kpukpru usem mme idut edimum, kpa mmọ edimum eyen Judah kiet utqñqññ-idem, ete, eyak nnyin ika ye mbufo: Koro nnyin imokop ite ke Abasi odu ye mbufo” (Zechariah 8:23).

Uduak Abasi eke kpukpru emana enyene ndiworọ nsu. Ke tọsin isua itiokiet spirit Abasi ama odu ke ererimbot, ke ańwana ndida esit mme owo nsok Andinyańa. Okposuk ediwak owo esinde uduak Abasi, enye ke osuk ọsọńọ ada. Abasi oyom ikot Esie enyime ndinọ se ekekeme man ańwam ndida ńkọ mbon efen nnọ Jesus. Nnyin, nte nditọ Abasi, idi mme isun-utom Esie ke ererimbot emi nditiń nnọ mme owo mbańa idun nnyin ke enyọń, kpa Heaven. Ini ọmuho, ndien Jesus eyewara ndidi man emen nnyin ikodu ye Enye edieke nnyin ibeńede idem ndisobo ye Enye. Kpukpru mmọ emi mibeńeke idem ndisobo ye Enye eyebo enyene-ndik ubiere-ikpe ke ini Akwa Ukut. Mfin nnyin imenyene ifet ndiduri mmọ emi esinede ke idiok-ńkpọ utoń ndifehe ntiene Andinyańa nnyun mbọ erinyańa mbem-iso ubierikpe abuat.

Ke ini Paul ekerede abanńa akwa uduak Abasi, ye mbom esie ọnọ mme owo, enye ọdọhọ ke ọkpọsọń uyo ete: “Uwak ọniọń ye ifiok Abasi editunọ adańa didie! Mme ikpe Esie ekak owo ndidunọre adańa didie, onyun ayańa owo nditiene nde usun Esie!” (Nwed Mbon Rome 11:33).

MME MBUME

1. Ewe idut ke Paul, owo-mbet okoto?
2. Didie ke enye ekekere abanńa mbon idut esie?
3. Mme Jew ekenam ńkpọ didie ye Jesus?
4. Didie ke owo ekeme ndibọ erinyańa? Anie ke ekeme ndinyańa?
5. Anie ke mme Jew ekeda nte “ete” mmọ?
6. Tin ańwańa ukpep-ńkpọ emi edade se ekutde ekpep ke abanńa mme ńkọk emi ekpide efak ke Vine
7. Ini ewe ke edinyańa nsuhọ mme Jew?